

Af *Tillisch* (FP) til udenrigsministeren:

„Vil ministeren træffe foranstaltninger til, at der omgående nedsættes et lille, effektivt og hurtigt arbejdende udvalg til at undersøge muligheden for samt fremsætte principielt forslag til etablering, evt. udbygning af bestående privat- eller blandet privat/statsfinansieret udviklingsbank til samarbejde med såkaldte udviklingslande på forretningsmæssig basis og i gensidig interesse om udviklingsarbejde, teknisk, uddannelses-, sundheds-, miljø- samt forretningsmæssigt til afløsning, udbygning, kombination og/eller samling af de nuværende statslige og hel- og/eller delprivate hjælpeaktiviteter af økonomisk og anden art?“

(Spm. nr. 68).

Skriftlig begrundelse.

Ikke mindst på baggrund af den forretningsmæssige opvågning hos de råstofproducerende lande, som oliekrisen har affødt, vil en gensidigt virkende, forretningsmæssigt drevet, bilateral udviklingsbistand være en bedre og vel i øvrigt på begrænsede områder — navnlig i udlandet — allerede gennemprøvet form for udviklingsbistand til Grønland og andre udviklingsområder.

En sådan, på sædvanlig — helt eller delvis (delvis inddragelse af eksportgarantiordningen, kaffetolden etc.) privat — måde etableret og drevet udviklingsbank med ret til tegning af risikovillig kapital ved aktie- og obligationsemissioner vil kunne tilknytte, koordinere og udvikle samtlige både økonomiske, forretningsmæssige, sociale, uddannelses- og sundhedsmæssige aktiviteter inden for dette felt til afløsning af den nuværende stats- og dermed skatteyderfinansierede u-landsbistand og vil derved på den ene side kunne indgå i spareplaner og på den anden side — ud fra det gamle motto for virkelig effektiv u-landshjælp: „Trade, not aid“ — kunne virke under en meget nærmere sammenhæng mellem indsats og udbytte/nyttevirkning — både økonomisk og menneskeligt.

Hertil kommer den betydning for beskæftigelsen, opsparingen og handelsbalancen/valutasituationen, en sådan videreudvikling/koordinering af bestående muligheder ville kunne få.

Tillisch (FP):

Jeg beder både udenrigsministeren og derefter statsministeren undskylde de lange spørgsmål, som jeg vist i øvrigt trygt kan henvise til; de er vist ordrige nok, som de er.

Om det første spørgsmål, til udenrigsministeren, vil jeg blot sige, at når det er blevet så ordrigt, så er det, fordi det dels er en sag, som har ligget mig på sinde i mange år, dels er en sag, som efter mit skøn indeholder nok så store perspektiver, som jeg gerne så vidt muligt har villet sikre mig fremgik af spørgsmålet og begrundelsen.

Udenrigsministeren (*Guldberg*):

Jeg takker for kommentaren, men der fulgte jo også en begrundelse med, så det hjalp jo. Jeg vil indrømme, at jeg var en lille smule i tvivl om, hvad spørgsmålet helt præcist sigtede på, men jeg har forstået det sådan, at hr. *Tillisch* ikke har fornemmelsen af eller ikke føler sig overbevist om, at man i forbindelse med vort forhold til udviklingslandene er erhvervsvenlig nok, og at man ligesom kunne få en mere erhvervsvenlig udlånspolitik ved at gå den vej, som hr. *Tillisch* har beskrevet i sit spørgsmål.

Ud fra denne opfattelse må jeg svare, at vi altså har udviklingshjælpen, de forskellige låneordninger og kombinationsmuligheder med erhvervs-mæssige interesser, bl.a. kaffefonden. Det er ikke noget, der foregår som en bankforretning; det er jo kreditter, der er til rådighed, og som derefter går ind i den forretningsmæssige bedømmelse. Lad mig f.eks. i forbindelse med et privat foretagendes interesse i at lave et eller andet, som kan have betydning også for et udviklingsland, mene, at så indgår det i det pågældende firmas bankforbindelsers og egne bedømmelser af både det forretningsmæssige og erhvervs-mæssige i det. Det, der så sker i det tilfælde — det er f.eks. kaffefonden, der rykker ind — er jo blot, at det offentlige stiller en ekstra kredit til rådighed.

Jeg har derfor ikke andet at sige, end at jeg altså ikke har kunnet se nogen grund til, at man skulle nedsætte noget hurtigt arbejdende udvalg eller i det hele taget noget udvalg til at gennemarbejde dette problem, i hvert tilfælde ikke efter de oplysninger, der foreligger for mig nu.